Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto
Jyväskylä University Digital Archive

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Lundell, Jan

Title: Kemiaa – kyllä kiitos!

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Lundell, J. (2015, 03.09.2015). Kemiaa – kyllä kiitos!. Tiedeblogi. https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/lundell

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kemiaa – kyllä kiitos!

”Kemisti pelastaa maailman.” Näin sanoessani saan osalleni sääliviä katseita ja hymähdyksiä. Kemia – tuo kaiken pahan alku ja juuri. Miten sillä muka voisi olla mitään merkitystä? Ja kuka siitä nyt edes on kiinnostunut? Huomaamattamme käytämme kuitenkin pesuaineita, kosmetiikkaa ja terveydenhoitotuotteita, tankkaamme autojamme, säilömme ja pakkaamme, lannoitamme ja puhdistamme.
Koko elämämme ja elämäntyylimme perustuu kemian osaamiseen ja -teollisuuteen. Ja kemianteollisuus on peräti neljännes Suomen viennistä. Kemia on huomaamattamme läsnä joka hetkessä – ja poissa mielestä joka hetki. Taitaapa olla kouluaineenakin sieltä vähemmän arvostetusta päästä.

The Royal Society of Chemistry Isossa-Britanniassa on määritellyt kuusi osa-aluetta, jotka ovat maailmanlaajuisia haasteellisia ongelmia. Nämä ovat ilma, ilmastonmuutos, energia, ravinto, terveys ja vesi. Jokainen näistä koskettaa meitä kaikkia joka päivä.

Kiireisessä arjessamme emme kuitenkaan osaa arvostaa sitä, miten hyvin meillä on asiat moneen muuhun maahan verrattuna. Itse asiassa pidämme itsestään selvyytenä, että meillä on hyvä ilma – pois lukien keskustelut siitä, onko kesä liian sateinen tai liian kuuma. Meillä on energiaa lämmitykseen, liikkumiseen ja teollisuuteen. Meillä on monipuolista ravintoa saatavilla yllin kyllin. Terveydenhuolto toimii ja lääkkeitä on saatavilla. Kaiken lisäksi meillä on maailman parasta vettä.

Suurin haasteemme taitaa olla, miten säilytämme hyvän tilanteemme tai jopa parannamme sitä. Tuo haastava tulevaisuus tarvitsee uutta osaamista. Kemian osaajat ovat harventumassa, vaikka kemistejä tarvitaan. Uudet funktionaaliset tuotteet, uudet teknologiset ratkaisut, uudet materiaalit ja energiaratkaisut vaativat kemian osaamista.

Keski-Suomessakin on tällä hetkellä menossa biomassaan perustuva buumi. Ilman kemiaa ja kemian osaamista tuo buumi voi kadota alta aikayksikön. Kemia on avainasemassa kun mietitään korkeampaa jalostusastetta, kiertotaloutta, resurssiviisautta. Samalla Keski-Suomeen on huomaamatta kehittynyt kansalliseen kärkeen sijoittuva kemian tutkimus- ja opetuskeskittymä, joka tukee uuden kemian löytämistä ja hyödyntämistä.

Nyt on aika huomata kemian rooli yhteiskunnassa. Nyt on viimeinkin aika antaa kemialle sen arvo ratkaisujen mahdollistajana. Kemiassa on mahdollisuuksia. Kemia tekee tulevaisuutta, jos niin haluamme. Kuten sanottua, kemisti pelastaa maailman!

Jan Lundell, professori, kemian laitoksen ja Keski-Suomen LUMA-keskuksen johtaja